

## VÁLTOZÓ TEREK. A Duna menti térség történeti térképeken - kiállítás

2018/08/02 - 2018/09/13



A kiállítás 70 értékes, gyakran első alkalommal kiállított darabja a Duna menti térség térképészetének fejlődését mutatja be 1650 és 1800 között. A kiállítás alapjául az a térképekből és látképekből álló gazdag gyűjtemény szolgált, amelyet a bádeni őrgérfok katonai, hadászati célokból hoztak létre.



A „szép kék Dunával” legkésőbb az ifjabb Johann Strauß keringője óta gondolatainkban egy olyan európai térséget kapcsolunk össze, amelynek a központjai, Bécs és Budapest egyben a Habsburg Birodalom középpontjait is jelentették egykor. Ez azonban nem volt mindig így: csak az Oszmán Birodalommal vívott katonai összetűzések során, a 17. század végén és a 18. század elején sikerült Délkelet-Európa legnagyobb részét meghódítani a német-római császár számára. „Török Lajos”, azaz Lajos Vilmos badeni örgróf, a császári csapatok főparancsnoka ezekben a harcokban tett szert katonai hírnévre. Ezeket az ismeretlen vidékeket azonban először mégis a térképkészítők munkái jelenítették meg térképeken, akik így új régiókat teremtettek. Az összekötő elemet a Duna jelentette, amely a török háborúkban megszerzett területeket egységes európai térséggé kapcsolta össze: a folyó donauschingeni eredetétől annak fekete-tengeri torkolatáig.

Az újonnan készített Duna-térképek körmönfont módon legitimálták a hatalmi igényeket és a kulturális függőségi viszonyokat. A pogány és barbár törökökről alkotott ellenségkép szintén ezen az úton terjedt el nagyon gyorsan. Nem utolsósorban ez jelentette a térképkészítők hatalmát, akik felfedezték a Duna menti térséget.



[1]

A kiállítás 70 értékes, gyakran első alkalommal kiállított darabja a Duna menti térség térképészetének fejlődését mutatja be 1650 és 1800 között. A kiállítás alapjául az a térképekből és látképekből álló gazdag gyűjtemény szolgált, amelyet a bádeni őrgrófok katonai, hadászati célokból hoztak létre. A tárlatot az Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde (Dunai Sváb Történelem és Országismeret Intézet), valamint magánadományozók gyűjteményéből származó darabok gazdagítják.

A karlsruhei megnyitót követően a tárlat nemzetközi vándorkiállításként a Duna menti térség számos városában lesz látható Ausztriától Magyarországon, Románián és Szerbián keresztül egészen Horvátországig. A képek egy sokszor ismeretlen Európába hívják utazásra az érdeklődőket. A kiállítás azt a kérdést teszi fel a látogatóknak, hogy a jelenben mit értünk Európán, és milyen képekkel kapcsoljuk össze az egyes régiókat ebben a „közös házban.”

**Kapcsolódó publikációk:** „Fließende Räume. Karten des Donaumaums 1650–1800“ [Változó terek. A Duna menti térség történeti térképeken, 1650–1800] kiállítási katalógus és „Die späten Türkenkriege. Wahrnehmen – Wissen – Erinnern“ [A kései török háborúk. Megtapasztalás – tudás – emlékezés] tanulmánykötet. Mindkét kötet a regensburgi Schnell & Steiner Verlagnál jelent meg és a kiállítás helyszínén megvásárolható.

**Helyszín:** Országos Széchényi Könyvtár, Budavári Palota „F” épület, Ars Librorum csarnok

**Nyitvatartási idő:** 2018. augusztus 2. – szeptember 13., keddtől szombatig: 10.00 – 18.00.  
A belépődíj személyenként 400,- Ft. Vezetések egyeztetés szerint.

**További információ:** [pr@oszk.hu](mailto:pr@oszk.hu) [2]

[A kiállítás megnyitója](#) [3]

[A kiállítás szórólapja](#) [4]

A kiállítás az alábbi intézmények közös projektjeként valósult meg: Landesarchiv Baden-Württemberg, Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde és Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ

## Kísérőrendezvények a kiállítás helyszínén

- **2018. augusztus 31., 14.00**

[A Lazius-térképtől a Müller-térképig. Magyarországtérképek a török korban.](#) [5]

Előadás az OSZK Térképtárának kincseiről

Dr. Danku György, az OSZK kutatója.

[Az esemény a facebookon](#) [6].

- **2018. szeptember 1., 15.00**

Hajóval Bécs és Konstantinápoly között – császári diplomaták és kémek a kora újkorban.

Eredeti dokumentumok bemutatásával illusztrált előadás

Dr. Kerekes Dóra, történész

[Az esemény a facebookon](#) [7].

- **2018. szeptember 11., 16.00**

[Az első világháború térképeken: Határviták – kamarakiállítás](#) [8]

Az OSZK Térképtára kamarakiállításának megnyitója és tárlatvezetés

[Az esemény a facebookon](#) [9].

2018/08/16 - 15:42

**Forrás webcím:** <https://oszk.hu/kiallitasok/valtozo-terek-kiallitas>

**Hivatkozások:**

- [1] <https://oszk.hu/sites/default/files/Duna-terkep.jpg>
- [2] <mailto:pr@oszk.hu>
- [3] <http://www.oszk.hu/rendezvenyek/valtozo-terek-kiallitasmegnyito>
- [4] <https://oszk.hu/sites/default/files/Szorolap-valtozo-terek.pdf>
- [5] <http://www.oszk.hu/rendezvenyek/lazius-terkeptol-muller-terkepig-eloadas>
- [6] <https://www.facebook.com/events/2073527876195312/>
- [7] <https://www.facebook.com/events/245424282957116/>
- [8] <http://www.oszk.hu/kiallitasok/az-elso-vilaghaboru-terkepeken-hatarvitak>
- [9] <https://www.facebook.com/events/480370309092031/>
- [10] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2016>
- [11] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>